

UCHWAŁA Nr *xxxvii/284/14*

RADY MIEJSKIEJ W BRZEŚCIU KUJAWSKIM

z dnia *13 listopada 2014*

**w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii**

Na podstawie art.4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu
w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U z 2012 r., poz. 1356 ze zm./
oraz art.10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
/Dz.U z 2012r., poz.124 ze zm/.

RADA MIEJSKA
uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień
na rok 2015, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały:

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w sposób
zwyczajowo przyjęty oraz w BIP.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Grzegorz Cichoński

UZASADNIENIE

Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest programem rocznym w związku z tym jego uchwalenie jest konieczne szczególnie, że stanowi on podstawę do wydatkowania środków budżetowych na przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkomanii.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Grzegorz Ogiński

Załącznik do uchwały Rady Miejskiej
Nr *XXXVI/284/14* z dnia *13 listopada 2014*

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE
GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI NA 2015 ROK**

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania narkomanii zwany dalej „Programem” jest kontynuacją wielu działań inicjowanych i realizowanych w latach poprzednich. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego i zintegrowanego systemu działań profilaktycznych i naprawczych w tej dziedzinie.

Przeciwdziałanie narkomanii stanowi też część składową analogicznego Programu Krajowego oraz Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program nie wkracza w szczególowe formy działalności wychowawczej i profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, określone odrębnymi przepisami MEN i realizowane bezpośrednio w szkołach gminnych. Nie obejmuje również odrębnych działań kontrolnych i profilaktycznych Gminy i Policji odnośnie zabronionych upraw, w tym – upraw maku oraz działań innych podmiotów zobowiązanych ustawowo do zwalczania dostępności do środków odurzających lub substancji psychotropowych. Wobec braku zakładów opieki zdrowotnej, dla których Gmina jest organem założycielskim Program nie obejmuje spraw leczenia uzależnień przez służbę zdrowia, prowadzonych i finansowanych przez NFZ.

Program nie zawiera oceny stopnia zagrożenia zjawiskami alkoholizmu i narkomani wobec braku dostępu do diagnoz społecznych wykonywanych dla terenu powiatu, (w tym gminy) przez podmioty zewnętrzne.

I. WSTĘP-DIAGNOZA STANU ZAGROŻEŃ

Na mocy przepisów o przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie do zadań samorządu gminnego należy stworzenie systemu rozwiązywania tych problemów społeczności lokalnych.

Głównym problemem społecznym w gminie jest nadużywanie alkoholu, często jako efekt bezrobocia. Przypadki bezsilności wobec braku pracy i pieniędzy rodzą frustrację i chorobę alkoholową, a przekłada się to bezpośrednio na problemy wychowawcze z dziećmi i ujawnianie agresji. Skutkiem bywa też przemoc w rodzinie i wynikające z niej traumatyczne doświadczenia dzieci, powodujące zaburzenia ich rozwoju.

Alkoholizm to choroba, ale też i szczególna patologia społeczna. Jako choroba ciała, umysłu i duszy niszczy wszystkie obszary życia człowieka, a nieleczona postępuje i prowadzi do śmierci.

Niniejszą diagnozę opracowano o materiały, informacje, opinie i ankiety zgromadzone w sprawach zwalczania patologii społecznych, a szczególnie dla potrzeb:

- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Na Terenie Gminy Brześć Kujawski w latach 2008-2015, uchwalonej 30 grudnia 2008r.
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015, uchwalonego 31 marca 2011r.

W 2013 roku populacja gminy Brześć Kujawski wynosiła 11 635 osób, z tego 5 608 mężczyzn i 6027 kobiet. W mieście Brześć Kujawski mieszkało 4 778 mieszkańców, z tego 2 258 mężczyzn i 2 520 kobiet.

Struktura wieku w ostatnim 18-leciu (dla przykładu w Brześciu, gdzie nasilenie patologii jest powyżej średniej gminnej) kształtuje się następująco:

	Rok 1996	Udział %	Rok 2013	Udział %	2013/1996 [%]
1. Liczba ludności ogółem	4694	100	4778	100	101,8
a) w wieku przedprodukcyjnym	1201	25,6	854	18	71,1
b) w wieku produkcyjnym ogółem	2759	58,8	3152	66	114,2
- kobiety 18-59 lat	1400	-	1508	-	107,7
- mężczyźni 18-64	1358	-	1644	-	121,1
c) w wieku poprodukcyjnym ogółem	734	15,6	772	16,2	105,2
-kobiet ponad 60 lat	539	-	580	-	107,6
-mężczyźni 65 lat	195	-	192	-	98,5

Przy minimalnym wzroście liczby ludności Brześcia zasadniczo spadła liczba dzieci i młodzieży w wieku przedprodukcyjnym do 18 r.ż. (o 7,6%) przy wzroście populacji produkcyjnej (o 7,2%). Powiększył się więc istotnie przedział wieku najbardziej zagrożony patologiami społecznymi. W 1996 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła udział 58.8% (przy 25.6 % populacji dzieci i młodzieży) a w 2013 roku już 66% (przy bezrobociu na poziomie 13,4%: na 31.12.2012r w PUP Włocławek zarejestrowano 1202 osób, z czego jedynie 206 pobierało zasiłek dla bezrobotnych)

Uwzględniając szacunki statystyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy przyjąć, że na terenie gminy egzystuje około 233 osób uzależnionych od alkoholu (2% populacji), przy tym 465 osób dorosłych i dzieci, żyje w otoczeniu alkoholików (4% populacji). Należy też przyjąć, że statystycznie około 700 osób pada ofiarą przemocy domowej. Z rzeczywistych danych pomocy społecznej wynika, że zasięgiem pomocy objęto 857 rodzin, z tego aż 128 rodzin z problemami alkoholowymi.

Z danych lokalnej policji wynika, że statystycznie w skali roku nietrzeźwi kierowcy powodują ponad połowę notowanych wypadków drogowych, nietrzeźwi popełniają około 70%

przestępstw (w 2013r. 41 na terenie gminy Brześć Kujawski oraz 36 wykroczeń), wywołują większość interwencji domowych (115) w tym 10 z procedury „Niebieskiej Kart”. Policja corocznie zatrzymuje z tytułu nietrzeźwości co najmniej 60 osób z terenu gminy.

Pomocy w sprawach uzależnień i przemocy w rodzinie udziela finansowany przez gminę Klub AA i punkty konsultacyjne:

1. Punkt Konsultacji Psychologicznych w NZOZ "Medykon";
2. Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych w Brzeskim Centrum Kultury
3. Punkt Konsultacyjny dla Osób Współuzależnionych i Ofiar Przemocy w Rodzinie w NZOZ "Medykon". Szczegóły organizacyjne na stronach internetowych gminy (BIP)

Przy omówionej skali zagrożeń z konsultacji korzystają jedynie nieliczni mieszkańcy (w Punkcie poz. 3 szukało pomocy jedynie 8 ofiar przemocy domowej i 6 sprawców takiej przemocy). W Punktach poz. 2 i poz. 3 na 118 porad 76 dotyczyło terapii osób uzależnionych i 42 – osób współuzależnionych. W Punkcie poz. 1 udziela się rocznie około 60 porad psychologicznych. W cotygodniowych mitingach Grupy AA "Łokietek" uczestniczy przeciętnie 21 uzależnionych.

Analizując rynek sprzedaży napojów alkoholowych należy stwierdzić, że liczba punktów sprzedaży nie rośnie i nie sięga limitu (liczba zezwoleń poza miejscem sprzedaży: 40 na 45 limitu, w miejscu sprzedaży: 7 na 15 limitu). Nie jest też znacząca roczna liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (w 2013r. ogółem 13, w tym 7 OSP).

W przedstawionym stanie rzeczy, w prowadzonych badaniach ankietowych mieszkańcy oświadczają, że:

- 74% wie, iż gmina oferuje pomoc uzależnionym i że działa Klub AA
- 45.5% pytanych nie zna przypadków przemocy domowej, 30.6% zna takie przypadki, 14.9% o nich słyszało, a 7.4% nie słyszało
- 24.8% ankietowanych odpowiedziało, że głównym czynnikiem przyczyniającym się do popadania w uzależnienia jest bezrobocie, według 14.6% respondentów jest to ubóstwo, 13.5% wskazało niedostosowanie społeczne i 12.4%-stres.

W ramach diagnozowania stanu świadomości społecznej zagrożeń w ankietach zidentyfikowano też podstawowe problemy społeczne (hierarchizacja w kolejności). Według ankietowanych są to: bezrobocie, problemy osób starszych, alkoholizm, problemy osób niepełnosprawnych, istnienie rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami, problemy z dziećmi i młodzieżą, narkomania, niski poziom aktywności mieszkańców, niedostateczne zasoby i oferty instytucji odpowiedzialnych za politykę społeczną w gminie.

Spośród wymienionych narkomania nie jest powszechnie uznawana za zagrożenie, a alkoholizm uplasował się na trzecim miejscu zagrożeń. Stąd niniejszy program ukierunkowany jest przede wszystkim na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Instytucjonalnie problematyką zwalczania uzależnień zajmuje się bezpośrednio Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której działanie stanowi dla zainteresowanych dostępną informację publiczną.

II. REALIZATORZY ZADAŃ

Zadania określone ustawą i ujęte w Programie realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz :

- przyszkolne świetlice opiekuńczo - wychowawcze
- organizatorzy imprez i działań promujących profilaktykę przeciwalkoholową, w tym także gminne instytucje kultury
- działania Policji i przychodnie lekarskie w Brześciu Kujawskim i Wieńcu
- Brzeski Ośrodek Pomocy Społecznej, koordynujący też poczynania w ramach programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów społecznych
- Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- gminne punkty Konsultacyjne i grupy AA.

Dodatkowo w dziedzinie przeciwdziałania i zwalczania narkomanii wykonawcą Programu są gminne placówki oświatowe oraz gminne służby limitujące i kontrolujące areał upraw maku.

Koordinację realizacji zadań programu w zakresie problemów alkoholowych oraz innych uzależnień Burmistrz Brześcia Kujawskiego powierzył Pełnomocnikowi ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który odpowiada za prowadzenie spraw związanych z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opracowywanie projektów rocznych programów działania i realizację zadań Programu, współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz realizację rocznego preliminarza wydatków zgodnie z wytycznymi Burmistrza.

III. CEL PROGRAMU

1. Cele ogólne:

- a) profilaktyka uzależnień oraz promocja zdrowego stylu życia bez używek
- b) zmniejszenie rozmiarów problemu uzależnienia od alkoholu
- c) zapobieganie powstawaniu nowych zjawisk związanych z uzależnieniami (dopalacze, antydepresanty, itp).

2. Cele operacyjne:

- a) propagowanie ograniczenia i zmiany struktury spożycia napojów alkoholowych,
- b) zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami, skutkujących często przemocą w rodzinie.
- c) wdrażanie wszelakich form profilaktyki, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
- d) upowszechnianie wiedzy o chorobie alkoholowej i uzależnieniu od narkotyków oraz o negatywnych skutkach takich uzależnień.

IV. ZADANIA DO REALIZACJI

4.1. Z dziedziny przeciwdziałania alkoholizmowi

- a) **Upowszechnianie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.**

Leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w placówkach leczenia odwykowego na koszt Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia. Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest upowszechnianie mieszkańcom gminy wiedzy o terapii zwalczającej uzależnienia od alkoholu. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Do zadań o tym charakterze można zaliczyć:

- prowadzenie i finansowanie działalności Punktów Konsultacyjnych AA dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin
- prowadzenia i finansowanie Grupy AA "Łokietek"
- prowadzenie i finansowanie punktu konsultacji psychologicznych
- motywowanie uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego
- prowadzenie systematycznej działalności przygotowawczej do leczenia odwykowego (m. in. zlecenie opinii biegłych - psychiatry i psychologa – o stanie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego itp).

- b) **Udzielanie rodzinom, z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie, a w**

szczegółności:

- prowadzenie zajęć profilaktycznych wśród dzieci szkolnych, pomoc dla dzieci z grupy ryzyka i z rodzin alkoholowych w postaci wsparcia terapeutycznego w nauce, likwidacji zaburzeń zachowań i w funkcjonowaniu psychospołecznym

- organizowanie dzieciom alternatywnych form spędzania czasu wolnego, finansowanie form wypoczynku związanych z rozwijaniem zdolności dzieci oraz kształtowaniem ich prawidłowych postaw osobowościowych
- w okresie ferii i wakacji szkolnych finansowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i rodzin zagrożonych uzależnieniem w tym również zajęć sportowych i rekreacyjnych
- finansowanie wszelkich zajęć pozalekcyjnych i dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych
- finansowanie bieżącej działalności prowadzonej jako praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i rodzin zagrożonych takim problemem
- udostępnianie gminnych świetlic i opiekunów dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i dotkniętych dysfunkcjami społecznymi,
- dofinansowanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy organizowaniu pomocy w formie dożywiania dzieci z rodzin alkoholowych i zagrożonych alkoholizmem
- udzielanie porady świadczonej przez służby Urzędu Miejskiego i służby gminne,
- wspieranie i koordynowanie pracy interdyscyplinarnych zespołów ds.zwalczania przemocy, pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym
- koordynowanie działań policji, pomocy społecznej, służby zdrowia i oświaty w sprawach związanych z przemocą w rodzinie i dofinansowywanie szkoleń podnoszących kwalifikacje tych służb w dziedzinie programowej.

4.2. Z zakresu przeciwdziałania narkomanii

a) Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem:

- prowadzenie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami
- wspieranie działalności środowiskowej i samopomocy osób z problemami narkomanii oraz stowarzyszeń prowadzących programy antynarkotykowe,
- udostępnianie z zasobów Gminy pomieszczeń dla spotkań grup wsparcia dla osób współuzależnionych,

b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez:

- merytoryczne i programowe działania statutowe służb Brzeskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- poradę prawną świadczoną przez służby Urzędu Miejskiego i służby gminne w

rozwiązywaniu konfliktów społecznych spowodowanych narkomanią,

- współdziałanie gminnych jednostek pomocy społecznej, oświaty i kultury z organizacjami zwalczającymi uzależnienia, jednostkami służby zdrowia, służbami Policji oraz klubami sportowymi i organizacjami społecznymi z terenu Gminy w zwalczaniu narkomanii,
- organizowanie i wspieranie organizacji wypoczynku letniego i zimowego oraz zajęć dla dzieci z rodzin zagrożonych narkomanią
- monitorowanie sieci handlowej pod kątem sprzedaży dopalaczy

4.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej o problemach alkoholowych i narkomanii, w szczególności wobec dzieci i młodzieży, a m.in:

- zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych i gadżetów o profilaktyce uzależnień dla miejsc publicznych, szkół, przychodni lekarskich, aptek, świetlic środowiskowych i potrzeb profilaktycznych pogadarek szkolnych Policji,
- organizacja konkursów i imprez kulturalnych, zawodów sportowych i festynów o tematyce profilaktycznej, kierowanych do rodzin, a szczególnie do dzieci,
- propagowanie trzeźwego stylu życia i zwyczaju prowadzenia pojazdów w pełnej trzeźwości, także poprzez przemawiające do mieszkańców hasła na słupach i innych nośnikach informacji,
- prowadzenie w szkołach pogadarek, zajęć i programów profilaktycznych mających na celu uświadomienie szkodliwości alkoholu i narkotyków zapobiegających szerzeniu się narkomanii i alkoholizmu,
- propagowanie alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu poprzez organizację imprez promujących życie bez uzależnień oraz emisję wydawnictw ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii
- podejmowanie różnych form edukacji rodziców w dziedzinie uzależnień,
- wspieranie przedsięwzięć o zwalczaniu uzależnień realizowanych przez młodzież, a skierowanych do grup rówieśników
- finansowanie szkoleń specjalistycznych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych
- prowadzenie szkoleń edukacyjnych sprzedawców napojów alkoholowych co do przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia i innych obowiązków ustawowych

4.4. Wspomaganie działalności służb publicznych, osób prawnych i fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i zwalczanie narkomani, a w szczególności:

- finansowanie działalności Klubu AA, oraz działań terapeutycznych i psychologicznych,
- refundacja kosztów działań służb publicznych w zakresie wykraczającym poza ich statutowe obowiązki, poniesionych przy realizacji zadań Programu,
- finansowanie i dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu niwelację negatywnych skutków alkoholizmu i narkomanii, przewidzianych planem budżetu i ujętych w Programie.

4.5. Ustawowe działania Gminy w zwalczaniu uzależnień.

- a) kontrolę przestrzegania obowiązujących na terenie Gminy zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz profilaktykę wobec uzależnionych prowadzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie przepisów szczególnych.
- b) ustala się wynagrodzenie członka Gminnej Komisji d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - za udział w posiedzeniu Komisji
 - za przeprowadzenie czynności kontrolnych, lub innych, wynikających z wymogów przepisów szczególnych,jako kwotę brutto, stanowiącą 75% diety radnego gminy.

V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

5.1. Zasady finansowania zadań Programu.

- a) źródłem finansowania zadań Programu są środki budżetowe gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- b) plan finansowania Programu powinien być zgodny z dz. 851 rozdz. 5154 budżetu Gminy / Przeciwdziałanie alkoholizmowi/ i po zaopiniowaniu przez Gminną Komisję d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zatwierdzany przez Burmistrza Brześcia Kujawskiego najpóźniej w ciągu 14 dni od daty uchwalenia tego programu.
- c) dofinansowanie środkami Programu może być udzielone podmiotom, które przedstawią oferty zgodne z celami Programu (wraz z terminami i kosztami ich realizacji) a oferta uzyska pozytywną opinię Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Decyzję o dofinansowaniu przedsięwzięcia podejmuje każdorazowo Burmistrz Brześcia Kujawskiego.

5.2. Orientacyjne kierunki wydatków Programu i wstępny preliminarz kosztów na rok 2015. (jako wniosek do budżetu gminy na 2015 rok)

a) finansowanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz klubów AA	koszt - 25 000 zł
b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	koszt - 35 000 zł
c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii	koszt - 30 000 zł
d) koszt funkcjonowania organów i służb powołanych dla przeciwdziałania uzależnieniom w tym koszty funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	koszt - 20 000 zł
e) inne działania programowe	koszt - 20.000 zł
Preliminarz wydatków	razem - 130 000 zł

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Grzegorz Chmura